

מלחמת יום הכיפורים – ערך מורחב לחידון קק"ל תשפ"ד

השנה אנו מציינים 50 שנה למלחמת יום הכיפורים – מהמלחמות הקשות שידעה ישראל. המלחמה, שהחלה בצוהרי יום הכיפורים, בעיצומו של הצום (י' בתשרי תשל"ד, 6 באוקטובר 1973), נמשכה 18 יממות.

המלחמה נפתחה בהפתעה במתקפה מתואמת של צבאות סוריה ומצרים, בשתי חזיתות במקביל – חצי האי סיני בדרום ורמת הגולן בצפון. לאחר בלימת ההתקפות, שנמשכה מספר ימים קשים וגרמה לאבדות רבות, יצא צה"ל להתקפת נגד, שבסופה חצו כוחות ישראל את תעלת סואץ מערבה למצרים וכן כבשו שטחים מהגולן הסורי.

בין הקרבות החשובים במלחמה:

הקרב על מוצב החרמון – קרב עקוב מדם שהחל מייד עם פרוץ המלחמה, ובמהלכו תקפו חיילי קומנדו סוריים את המוצב. לאחר ימים ארוכים שבהם ניסו החיילים להגן על המוצב, הוא נפל בידי הסורים. במהלך הקרבות נהרגו 13 חיילי צה"ל, 31 חיילים נכנעו לסורים ונפלו בשבי, ו-10 חיילים נחלצו.

קרבות החווה הסינית – סדרת קרבות קשים שהתרחשו בחצי האי סיני שבמצרים סמוך לתעלת סואץ. מטרת הקרבות הייתה לאפשר לכוחות הישראליים להדוף את המצרים, שפרצו את קו המוצבים הישראליים לאורך התעלה (קו בר-לב), ולהניח גשרים לחציית התעלה מערבה.

קרב עמק הבכא – קרב שהתרחש ברמת הגולן, על גבול סוריה, והיה אחד מקרבות הבלימה החשובים כנגד התקפת הצבא הסורי בימיה הראשונים של המלחמה. בקרב זה ניסו כוחות שריון ורגלים סוריים להבקיע את קו החזית בצפון הרמה. הסורים היו בעדיפות מספרית גדולה, ולמרות זאת, לאחר מספר ימי לחימה קשים ועקובים מדם הצליחו כוחות חטיבה 7 של צה"ל להדוף אותם ולבלום את ניסיונותיהם. הקרב הפך לסמל העמידה העיקשת של כוחות צה"ל המופתעים אל מול כוחות האויב במלחמת יום הכיפורים. אביגדור קהלני, מפקד גדוד 77 שלימים כיהן כשר לביטחון פנים בממשלת ישראל, קיבל בקרב זה את עיטור העוז.

תוצאות המלחמה:

במהלך מלחמת יום הכיפורים נהרגו אלפי ישראלים, מצרים וסורים. אף על פי שלישראל היו אבדות רבות, תוצאותיה של המלחמה נחשבות כהישג גדול של צה"ל. בעקבות הכשל המודיעיני בהתרעה על המלחמה, הוקמה ועדת אגרנט, שבעקבות מסקנותיה התפטרו, פוטרו

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

והודחו בעלי תפקידים בכירים בצה"ל ובמערכת הביטחון. ראשת הממשלה גולדה מאיר פרשה מתפקידה בעקבות לחץ ציבורי כבד, אף על פי שהוועדה לא קבעה שהיא אחראית למחדל. במרחב הציבורי הישראלי הובילו המלחמה ותוצאותיה לשינויים חברתיים רבים ואף למהפך פוליטי. על אף הצלחתה של ישראל לעצור את הכוחות הסורים והמצרים ואף לעבור להתקפה ולכבוש שטחים חדשים, מלחמת יום הכיפורים צרובה בתודעה הישראלית כטראומה וכמחדל שגרם למותם של יותר מ-2,500 חיילים, ולאחריה לא שררה בישראל תחושת ניצחון. לעומת זאת, המצרים תפסו את הצלחתם להפתיע את ישראל ולפרוץ את קו בר-לב כניצחון. מצב זה הוא שאפשר בסופו של דבר את הפשרת היחסים בין שתי המדינות ואת הסכם השלום עם מצרים מספר שנים מאוחר יותר.